

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategialuonnokseen 2025–2030

Oulun seudun omaishoitajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua Pohteen strategialuonnoksesta. Pidämme tärkeänä, että strategiatyössä on huomioitu asukkaiden osallisuus ja kokemustieto. Strategialuonnoksen arvopohja – *"Arvostamme jokaista, Kohtaamme yhdenvertaisesti, Uudistamme vastuullisesti"* – on linjassa omaishoitajien tarpeiden ja arjen todellisuuden kanssa.

Omaishoitajien asema ja rooli

Omaishoitajat ovat keskeinen osa hyvinvointialueen palvelujärjestelmää. He mahdollistavat läheistensä kotona asumista ja vähentävät julkisten palvelujen kuormitusta. Omaishoitajien tukeminen ei ole pelkästään inhimillisesti tärkeää vaan myös taloudellisesti kestävä. Ennaltaehkäisevä tuki vähentää raskaiden ja kalliiden palvelujen tarvetta. Strategiassa tulisi selkeämmin tunnistaa omaishoidon monimuotoinen kokonaisuus ja omaishoitajien rooli osana palvelujen kokonaisuutta ja kirjata konkreettisia tavoitteita omaishoitajien tukemiseksi.

Ehdotamme, että strategiaan lisätään seuraavat näkökulmat:

- Omaishoitajien aseman vahvistaminen osana palvelujärjestelmää.
- Omaishoitajien jaksamisen ja hyvinvoinnin tukeminen ennaltaehkäisevästi.
- Yhteistyön ja vuoropuhelun vahvistaminen järjestöjen kanssa.

Strategiset painopisteet ja omaishoito

Omaishoitajien näkökulmasta strategian painopiste *"Ihmistä varten"* tarkoittaa muun muassa palvelujen saavutettavuutta ja oikea-aikaisuutta, tukea arjessa, kuten joustavia palveluja, sekä omaishoitajien tunnistamista ja tavoittamista jo varhaisessa vaiheessa. Painopiste *"Hyvinvoivat osajat"* tulee ulottaa myös omaishoitajiin. Myös he tarvitsevat koulutusta, ohjausta ja tukea omaishoitotyössä jaksamiseen. Tässä tulee huomioida omaishoitajien erilaiset digiosaamisen tasot ja koulutuksen tarve.

Yhteistyö järjestöjen kanssa

Strategiassa mainitaan sidosryhmäyhteistyö, mutta järjestöjen roolia strategiassa tulisi vahvistaa. Oulun seudun omaishoitajat ry toimii asiantuntijana omaishoitajien tukemisessa ja tuo arvokasta kokemustietoa päätöksenteon tueksi. Toivomme, että järjestöjen kanssa tehtävä kumppanuus kirjataan strategiaan selkeämmin ja että järjestöjen rooli nähdään osana hyvinvointialueen palvelujen kokonaisuutta.

Seuranta ja mittarit

Strategian toteutumisen seurannassa tulee huomioida omaishoitajien hyvinvointi ja palvelujen vaikuttavuus heidän näkökulmastaan. Ehdotamme, että omaishoitajien kokemuksia ja tarpeita mitataan säännöllisesti osana hyvinvointialueen arviointia.

Pidämme strategialuonnosta hyvänä lähtökohtana, mutta toivomme, että omaishoitajien asema ja järjestöyhteistyö nostetaan vahvemmin esiin. Oulun seudun omaishoitajat ry:n asiantuntijuus perustuu pitkäjänteiseen työhön omaishoitajien parissa ja laajaan kokemustietoon jo yli 25 vuoden ajalta. Lausuntomme pohjautuu todelliseen kokemukseen omaishoitajien tarpeista ja arjesta. Olemme valmiita jatkamaan vuoropuhelua ja tarjoamaan asiantuntemustamme strategian toimeenpanossa.

Oulussa 3.10.2025

Minnamaria Salminen
Toiminnanjohtaja
Oulun seudun omaishoitajat ry